

הטבע שלי (ושל כל העולם) להשתפר? Can Tshuva Be Happy and Not Depressing?!¹

1. **הראי"ה קוק, אורות התשובה ה, ג-** העולם מוכרח הוא לבא לידי תשובה שלמה. אין העולם דבר עומד על מצב אחד כי-אם הולך הוא ומתפתח, וההתפתחות האמתית השלמה מוכרחת היא להביא לו את הבריאות הגמורה, החמרית והרוחנית, והיא תביא את אור חיי התשובה עמה.

2. רמח"ל, דעת תבונות, עמ' 43

כל יום ויום שעובר נמצא העולם קרב יותר על שלמותו, ולא עוד אלא יש לקב"ה סיבות שונות בעומק עצתו ומגלגל גלגולים תמיד להביא את העולם אל השלמות הזאת.

3. רמב"ם הלכות תשובה, פרק ז, א, ו

א. הואיל ורשות כל אדם נתונה לו כמו שבארנו ישתדל אדם לעשות תשובה ולהתודות בפניו מחטאיו ולנעור בפניו מחטאיו כדי שימות והוא בעל תשובה ויזכה לחיי העולם הבא. ו. כל הנביאים כולן צוו על התשובה ואין ישראל נגאלין אלא בתשובה,¹ וכבר **הבטיחה** תורה שסוף ישראל לעשות תשובה בסוף גלותן ומיד הן נגאלין שנאמר והיה כי יבאו עליך כל הדברים וגו' ושבת עד ה' אלהיך ושב ה' אלהיך וגו'.

3. * **רמב"ם הלכות תשובה, פרק ה הלכה א** - רשות לכל אדם נתונה אם רצה להטות עצמו לדרך טובה ולהיות צדיק הרשות בידו, ואם רצה להטות עצמו לדרך רעה ולהיות רשע הרשות בידו, הוא שכתוב בתורה הן האדם היה כאחד ממנו לדעת טוב ורע, כלומר הן מין זה של אדם היה יחיד בעולם ואין מין שני דומה לו בזה הענין שיהא הוא מעצמו בדעתו ובמחשבתו יודע הטוב והרע ועושה כל מה שהוא חפץ ואין מי שיעכב בידו מלעשות הטוב או הרע וכיון שכן הוא פן ישלח ידו.

4. הראי"ה קוק, עין איה ברכות פרק ח, א, ברכות נא ע"ב

בית שמאי אומרים שברא מאור האש, ובית הלל אומרים בורא מאורי האש. יסוד ברכות מאורי האש הוא להורות שלא לבד הבריאה האורגנית וכל יצורי בראשית הטבעים מעשי ידי ד' המה, והם ממלאים את תפקידם כפי שגזרה חכמתו הנעלה. כ"א **גם כל הדברים המלאכותיים** שהם ממעשי אנוש ותחבולותיו, שכל דור ודור מחדש בסתרי הטבע להוליד דברים חדשים ותולדות חדשות, **כולם מעשה ד' המה**. שיצר את הטבע באופן הראוי להתחבר עם שכל האדם, שגם הוא הנהו חלק אחד מחלקי המציאות, שבכוחו להשלים ולהוציא אל הפועל את השלמת המציאות הטבעית, **כל דבר בזמנו הראוי**. ע"כ **אנו מברכים על הדבר הראשון שהוציא האדם בחכמתו**, והוא אב גדול לכל ההתחדשות של כל הדברים המלאכותיים שהאדם ממציא בחכמתו, הוא יצירת האור והאש. שכבר הורו חז"ל בפרק מקום שנהגו, שנתן הקב"ה באדם מעין (בינה) [דוגמא] של מעלה והקיש שני (רעפים) [גובנים] והוציא אש מביניהם. א"כ האור הוא יצירה מלאכותית מבינת האדם, ואנו מודים ומכירים שהיא מעשי ד' שיצר את שכל האדם על זאת התכונה. וכל הדברים הפרטיים שבכל דור ודור הם יוצאים אל הפועל אנו צריכים להכירם למעשה ד', **כצמחי השדה היוצאים כל אחד בזמנו** כן צמח השכל האנושי המלאכותי יש לו זמנו הקבוע, ובמלאת ימיו שכבר ראויה היא המציאות להיות משתלמת על ידו בכללה, אז מזדמנות הסיבות שיתעורר האדם בשכלו וברצונו, להוציא כל דבר בעתו, וזאת היא מעין קדושת השבת שאנו מכירין בששת ימי המעשה. ע"כ כאשר ביום השבת אנו מעידים על היצירה הכללית שלא נמצא עמה שיתוף שכל פרטי, אנו מעידין אח"כ בהתחלת ימי המעשה, שגם כל מעשינו פעלת לנו ד', עד שגם הדברים המלאכותיים, כמאורי האש, מעשי ידיו הם, "אתה הכינות מאור ושמש".

5. **פסחים נד ע"א**- אין מברכין על האור אלא במוצאי שבת, הואיל ותחילת ברייתו הוא... **ובמוצאי שבת נתן הקדוש ברוך הוא דיעה באדם הראשון מעין דוגמא של מעלה, והביא שני אנבים וטחנן זו בזו ויצא מהן אור**.

¹ **מסכת סנהדרין, צח ע"א** - אמר לו רבי אליעזר: והלא כבר נא' +ירמיהו ד'+ אם תשוב ישראל נאם ה' אלי תשוב. אמר לו רבי יהושע: והלא כבר נאמר +דניאל י"ב+ ואשמע את האיש לבוש הבדים אשר ממעל למימי היאר וירם ימינו ושמאלו אל השמים וישבע בחי העולם כי למועד מועדים וחצי וככלות נפץ יד עם קדש תכלינה כל אלה וגו'. ושתק רבי אליעזר. **מסכת ראש השנה, י ע"ב**, תניא: רבי אליעזר אומר: בתשרי נברא העולם, בתשרי נולדו אבות, בתשרי מתו אבות... בתשרי עתידין ליגאל. רבי יהושע אומר: בניסן נברא העולם, בניסן נולדו אבות, בניסן מתו אבות... בניסן נגאלו, בניסן עתידין ליגאל.

6. **רמב"ם, הל' מלכים יב, ד (מצונזר)**- אף ישוע הנצרי שדימה שיהיה משיח... וכי יש מכשול גדול מזה שכל הנביאים דברו שמושיח גואל ישראל ומושיעים ומקבץ נדחיהם ומחזק מצוותן וזה גרם לאבד ישראל בחרב ולפזר שאריתם ולהשפילם ולהחליף התורה ולהטעות רוב העולם לעבוד אלוה מבלעדי ה'. אך מחשבות בורא עולם אין כוח באדם להשיגם... וכל הדברים האלו של ישוע הנצרי ושל זה הישמעאלי שעמד אחריו אין אלא לישר דרך למלך המשיח ולתקן העולם כולו לעבוד את ה' ביחד שנאמר כי אז אהפוך אל אחד עמים שפה ברורה לקרוא כולם בשם ה' לעבדו שכם אחד. כיצד? כבר נתמלא העולם מדברי המשיח ומדברי התורה ומדברי המצוות ופשוטו דברים אלו באיים רחוקים ובעמים רבים ערלי לב והם נושאים ונותנים בדברים אלו ובמצוות התורה אלו אומרים מצוות אלו אמת היו וכבר בטלו בזמן הזה... ואלו אומרים דברים נסתרים יש בהן ואינן כפשוטן וכבר בא משיח וגילה נסתריהם וכשיעמוד המלך המשיח באמת ויצליח וירום וינשא מיד הם כולם חוזרים ויודעים ששקר נחלו אבותיהם ושנביאיהם ואבותיהם הטעום:

7. **קהלת יב, ז-ז (ז) וְיִשָּׁב הָעֶפְרָץ כְּשֶׁהָיָה וְהָרוּחַ תָּשׁוּב אֶל הָאֱלֹהִים אֲשֶׁר נִתְּנָה.**

8. **מהר"ל, נתיבות עולם ב, נתיב התשובה**

דע לך כי התשובה היא לאדם מצד כי האדם נברא בהתחלתו בלא חטא, וכאשר הוא שב אל הש"י אז האדם חוזר אל התחלתו, ומפני זה ראוייה התשובה להביא רפואה לעולם כי הרפואה גם כן שהוא שב להיות כבתחלה. וכאשר בני אדם עושים תשובה וחוזרים אל התחלתם, העולם ג"כ חוזר אל התחלתו לתקן כל קלקול שהוא בעולם, ולפיכך אמר גדולה תשובה שמביאה רפואה לעולם כאשר העולם מתדבק בהתחלתו והבן זה.

9. **הראי"ה קוק, אורות התשובה ה, ד-** רוח התשובה מרחף בעולם והוא נותן לו את עיקר צביונו ודחיפת התפתחותו, וברייח בשמיו הוא מעדן אותו ונותן לו את כל כשרון יפיו והדרו.

10. **הראי"ה קוק, אורות התשובה ה, ה-** העקשנות לעמוד תמיד בדעה אחת ולהיתמך בה בחבלי החטאת שנעשו למנהג, בין במעשים בין בדעות, היא מחלה הבאה מתוך שקוע בעבודות קשה, שאינה מניחה את אור החרות של התשובה להאיר בעוצם חילה: כי התשובה היא שואפת לחופש מקורי אמת שהיא החפש האלהי שאין עמו שום עבדות.

11. **הראי"ה קוק, אורות התשובה ה, ו-** מבלעדי מחשבת התשובה, מנוחתה ובטחונה, לא יוכל האדם למצוא מנוח, והחיים הרוחניים לא יוכלו להתפתח בעולם. החוש המוסרי תובע מהאדם את הצדק והטוב, את השלמות, - והשלמות המוסרית כמה רחוקה היא מהאדם להגשימה בפועל, וכמה כחו חלש לכוון מעשיו אל הטוהר של אידיאל הצדק הגמור! ואיך ישאף אל מה שאיננו ביכלתנו כלל? לזאת התשובה היא טבעית לאדם, - והיא משלימתו. אם האדם עלול תמיד למכשול, להיות פוגם בצדק ובמוסר, אין זה פוגם את שלמותו, מאחר שעיקר יסוד השלמות שלו היא העריגה והחפץ הקבוע אל השלמות. והחפץ הזה הוא יסוד התשובה, שהיא מנצחת תמיד על דרכו בחיים ומשלימתו באמת.

12. **אורות הקודש ג, עמ' קמ "בקשת האני העצמי"**

ואני בתוך הגולה, האני הפנימי העצמי, של היחיד ושל הציבור, אינו מתגלה בתוכיותו רק לפי ערך הקדושה והטהרה שלו, לפי ערך הגבורה העליונה, הספוגה מהאורה הטהורה של זיו מעלה, שהיא מתלהבת בקרבו, חטאנו עם אבותינו, חטא האדם הראשון, שנתנכר לעצמיותו, שפנה לדעתו של נחש, ואבד את עצמו, לא ידע להשיב תשובה ברורה על שאלת "איך", מפני שלא ידע נפשו, מפני שהאניות האמיתיות נאבדה ממנו, בחטא ההשתחואה לאל זר, חטא ישראל, זנה אחרי אלהי נכר, את אניותו העצמית עזב, זנח ישראל טוב... והאני הולך ומשתכח, וכיון שאין אני, אין הוא, וקל וחומר שאין אתה. רוח אפינו משיח ד', זהו גבורתו הדר גדלו, איננו מבחין לנו, רוח אפינו הוא, את ד' א-להינו ודוד מלכנו נבקש... את האני שלנו נבקש, את עצמנו נבקש ונמצא, הסר כל אלהי נכר, הסר כל זר וממזר, וידעתם כי אני ה' א-להיכם, המוציא אתכם מארץ מצרים להיות לכם לא-להים, אני ה'.

13. **אורות הקודש ב, עמ' תקכא- העליות והירידות הן תדיריות**, במצב האדם היחיד, ובמצב העולם בכללו, ומכל מקום התנועה בכללה היא תנועת עליה וביסוס. וחילופי המצב אפילו בעת ירידה גדולה אין להם כי אם ערך של מילוי הירח ומיעוטו, או זוטו של ים ונסירתו, או הנשימה הפנימית, המשיבה את הרוח אל תוכיותו של החי, והחיצונית, הדוחפת אותו מתוכו, או הערות והשינה, שאף על פי שהם נראים כהפכים מכל מקום שניהם יחד הם מחוללי החיים השלמים.

14. **אורות התשובה- טו, י-** ... והתשובה הראשית, שהיא מאירה את המחשכים מיד, היא שישב האדם אל עצמו, אל שורש נשמתו, ומיד ישוב אל, הא-להים, אל נשמת כל הנשמות, וילך ויצעד הלאה מעלה מעלה בקדושה ובטהרה. ודבר זה נוהג בין באיש יחידי, בין בעם שלם, בין בכל האנושיות...

15. **אורות הקודש ב**, עמ' תקלח- מהלך המחשבה של **ההתפתחות, שנתפרסמה** בכל השדרות, לרגלי למודי הטבע החדשים, עשתה מהפכה רבה, בחוג המחשבות הרגילות. לא אצל יחידי הסגולה, בעלי הדעה וההגיון, שמעולם הסתכלו בסדרי השתלשלות דרגאים, אפילו בההויה הרוחנית...